

WERKGROEP VOOR
VOGEL-EN NATUURBESCHERMING
MIDDEN-BRABANT

laats
oschstraat 18
Oisterwijk
42- 4978

KORHOENDERTELLING 1981

Vanaf 1975 worden er op verschillende middenbrabantse heidevelden korhanen geteld door leden van de vogelwerkgroep. De belangrijkste resultaten hiervan zijn in bijgaande tabel samengevat. Het laatstverschenen R.I.N. verslag wordt eveneens meegezonden.

Uit vergelijking van de beide tabellen blijkt, dat zich in ons controlegebied een zeer belangrijk deel van de nederlandse korhoenders bevindt. Daarnaast blijkt, dat ook het heidegebied met de grootste nederlandse populatie van korhoenders zich thans in Midden-Brabant bevindt, namelijk de Oirschotse Heide met ongeveer 20 hanen.

Het zal dan ook iedereen wel duidelijk zijn hoe belangrijk het is om deze tellingen voort te zetten. Alhoewel de achteruitgang van de soort in het land nu enigszins gestuit lijkt te zijn blijft het zinvol om juist de aantalsontwikkelingen op de Oirschotse Heide en nabijgelegen andere heideterreinen nauwkeurig te volgen.

Ook in het voorjaar van 1981 zal de nadruk dan ook liggen op een aantal simultaantellingen op de Oirschotse Heide, Landschotse Heide en Neterselse Heide. Maar ook gegevens van andere heidevelden blijven van belang. De teldata (van de simultaantellingen) zijn voorlopig gepland op zondag 29 maart, zondagmorgen 19 april en zondagmorgen 3 mei. Men wordt verzocht zich reeds nu hiervoor op te stellen door middel van onderstaande antwoordstrook, zodat de organisatie (gezamenlijk autovervoer b.v.) t.z.t. vergemakkelijkt wordt.

WERKGROEP VOOR VOGEL EN NATUURBESCHERMING MIDDEN-BRABANT

Resultaten van de korhoendertellingen sinds 1975.

aantal Korhanen in het voorjaar op de baltsplaatsen.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980
	3	2	1	1	0	0
nen	-	10	8	7	6	6
	3	1	3	2	-	0
	-	+20	25	22	7	6 à 8
rwijkse	3	6	4	2	2	3
	10	8	4	9	6	6
Heide	-	-	10	9 à 10	6	6
eide	-	min.12	20	24	23	20
eide	3	4	7	5	5	4
<hr/>						
min.	22	63	82	81 à 82/55		51 à 53

voor enkele terreinen zijn de getallen van 1980 nog onder voorbehoud gegeven; enkele aanvullende gegevens ontbreken nog.

een liggend streepje in een kolom wil zeggen, dat er van dat betreffende terrein in dat jaar geen gegevens verzameld of doorgegeven zijn.

sinstituut voor Natuurbeheer, afdeling Zoölogie, Kemperbergerweg
RM Arnhem.

Korhoenderinventarisatie 1980

door W.A. Weyland.

In 1976 wordt elk voorjaar een inventarisatie van baltsende korhoenders. Vele vrijwillige medewerkers bezoeken de daarvoor in aanmerking komende terreinen en proberen op de baltsplaatsen en foerageergebieden een indruk te krijgen van het minimum aantal hanen dat nog geïdentificeerd moet zijn. Gelet op de gevolgde telmethoden worden waarschijnlijk grote fouten gemaakt zodat het aantal hanen dat wordt gezien, waarschijnlijk redelijk kan benaderen. Wat betreft de hennen moet gezegd dat deze minder werden waargenomen. Er wordt overigens ook geprobeerd om deze alle te inventariseren. De aantallen waargenomen hennen zijn dus in ieder geval lager dan het aantal dat er waarschijnlijk aanwezig moet zijn.

De globale inventarisatie in 1976 leverde 400-460 hanen op. Daarna daalde het aantal terug via 284 in 1977, naar ca. 250 in 1978 en ca. 175 in 1979. Als uit de tabel valt op te maken, werden er in 1980 weer ongeveer 400 baltsende hanen geteld. Het aantal waargenomen hennen was in 1979 145 (1979: 120). Oppervlakkig bezien lijkt daarmee de achteruitgang in stilstand te zijn gekomen. Helaas was er echter toch in ca. tien procent van de terreinen sprake van een vermindering of het verdwijnen van de star

Tabel 1. Aantallen baltsende korhanen 1976-1980.
(2e kolom = aantal telgebieden).

	1976		1977		1978		1979		1980	
	ge- bieden		ge- bieden		ge- bieden		ge- bieden		ge- bieden	
	40	3	32	1	26	1	21	1	19	1

In ongeveer 25 andere gebieden bleef het aantal hanen t.o.v. 1979 ongeveer gelijk. In Overijssel was in twee gebieden mogelijk enige achteruitgang te constateren. In andere gebieden waar één of twee korhoenders meer werden geteld dan in 1979 was meestal sprake van een nauwkeuriger inventarisatie. Evenals in vorige jaren geeft het resultaat van de inventarisatie dus weinig reden tot optimisme.

Behalve uit het voorjaar zijn ook enkele waarnemingen uit de zomer en herfst ingezonden. Daaruit bleek dat er in Drente en Overijssel langs de Duitse grens vermoedelijk enkele korhoenders zijn die op een vaste plaats verblijven maar enkele kleinere terreinen als leefgebied rekenen. Ze trekken telkens van gebied naar gebied. In Noord Brabant is het zo dat op enkele plaatsen in de baltstreek geen dieren werden gezien maar later in het seizoen toch weer korhoenders werden waargenomen. De cijfers die het aantal gebieden met korhoenders geven zijn dus niet helemaal compleet.

In ruim 40% van de gebieden waar in 1976 nog korhoenders verblijven komen ze echter thans niet meer voor. Dit is op zijn minst niet verwonderlijk als de achteruitgang van de stand op zich zelf spreekt. Het zijn namelijk sterke aanwijzingen dat deze gebieden en hun omgeving ongeschikt zijn geworden als biotoop voor de korhoenders. Steeds vaker wordt dat waar de combinatie: extensieve landbouw - heidegebied verloren gaat, het er met de korhoenders niet best voor is. Nog afgezien van een goed heidebeheer (inclusief het tegengaan van de gevolgen van wateronttrekking) is het daarom noodzakelijk dat de cultuurgronden langs de heide- en veengebieden bij de natuurreservaten worden gevoegd. Pas dan is een o.a. op korhoenders afgezien beheer mogelijk en kan bijvoorbeeld worden gestreefd naar ster